بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

Khuthba Summary 18.07.14 ഖുത്ബ സംഗ്രഹം

സയ്യിദുനാ ഹദ്റത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യദഹുല്ലാഹ്

18.07.14 ന് മസ്ജിദ് ബയ്തുൽ ഫുതൂഹ് ലണ്ടനിൽ നിർവഹിച്ച ജുമുഅ ഖുത്ബയുടെ സംഗ്രഹം

പരമകാരുണികനാണ് നമ്മുടെ അല്ലാഹു

തശഹ്ഹുദും തഅവ്വുദും തസ്മിയയും സൂറഃഫാതിഹ തിലാവത്തിനും ശേഷം സയ്യിദുനാ ഹദ്റത്ത് അമീറുൽമുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽ-ഖാമിസ് അയ്യദഹുല്ലാഹു തആലാ ബിനസ്രിഹിൽ അസീസ് ഖുർആനിക വചനങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്തു

قُلۡ یٰعِبَادِیَ الَّذِیۡنَ اَسۡرَفُوۡا عَلٰۤی اَنۡفُسِہِمۡ لَا تَقۡنَطُوۡا مِنۡ رَّحۡمَۃِ اللّٰہِ ؕ اِنَّ اللّٰہَ یَغۡفِرُ الذُّنُوۡبَ جَمِیۡعًا ؕ اِنَّہٗ ہُوَ الۡغَفُوۡرُ الرَّحِیۡمُ ﴿۵۴﴾ وَ اَنِیۡبُوۡۤا اِلٰی رَبِّکُمۡ وَ اَسۡلِمُوۡا لَہٗ مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ یَّاۡتِیَکُمُ الۡعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنۡصَرُوۡنَ ﴿۵۵﴾

നീ പറയുക, തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ആത്മാക്കളോട് അമിതത്വം പ്രവർത്തിച്ച എന്റെ ദാസരേ! അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾ നിരാശപ്പെടരുത്. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു എല്ലാ പാപങ്ങളും പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നതാണ്. തീർച്ചയായും അവൻ വളരെ പൊറുക്കുന്നവനും നിരന്തരം കരുണചെയ്യുന്നവനുമാകുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് ശിക്ഷ വന്നെത്തുന്നതിനുമുമ്പേ നിങ്ങളുടെ നാഥനിലേക്ക് മടങ്ങുകയും അവന് പൂർണമായി കീഴ്പ്പെട്ട് ജീവിക്കുകയും ചെയ്യുക. പിന്നീട് നിങ്ങൾ സഹായിക്കപ്പെടുകയില്ല.(39:54,55)

വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ അല്ലാഹു വിവിധ വചനങ്ങളിൽ വിവിധ വിഷയങ്ങൾ വിവരിച്ചുകൊണ്ട് വിവിധ ദാസന്മാർക്ക്, താൻ വളരെ പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നവനാണെന്നും തന്റെ ദാസരിൽ അതിരില്ലാതെ കരുണ ചൊരിയുന്നവനാണെന്നുമുള്ള പ്രതീക്ഷ നല് കിയിരിക്കുന്നു. ഞാനോതിയ ആദ്യത്തെ വചനത്തിൽ ഈ വിഷയമാണ് വിവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പാപങ്ങൾ കാരണത്താൽ അല്ലാഹുവിനെ പേടിച്ചു കഴിയുന്ന ഓരോരുത്തർക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെ ആകർഷിച്ചെടുക്കുന്നതിനും അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റേയും പൊറുക്കലിന്റേയും അനുഗ്രഹം പ്രാപിക്കുന്നതിനുമുള്ള മനോഹരമായ സന്ദേശമാണ് അതിലുള്ളത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു, എന്റെ ദാസരേ! എന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് നിരാശപ്പെടരുത്. ഞാൻ അധികാരിയാണ്. നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതരാനും എന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ പുതപ്പിൽ നിങ്ങളെ പൊതിയാനും എനിക്ക് കഴിവുണ്ട്. പ്രതീക്ഷകൾ വർധിപ്പിക്കു കയും നിരാശകൾ അവസാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന എത്ര മനോഹരമായ സന്ദേശമാണിത്. നിരാശ പാപമാണെന്ന് മനുഷ്യരോടു പറയുന്ന സന്ദേശമാണിത്. നമ്മെ ബലഹീനതകളിൽനിന്ന് രക്ഷയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നതും ജീവിതത്തിന്റെ പരാജയങ്ങളിൽനിന്ന് അകറ്റി നിറുത്തുന്നതുമായ സന്ദേശവും ഇതുതന്നെയാണ്. കാരണം നിരാശ തന്നെയാണ് പാപങ്ങൾ ചെയ്യാനും ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ജീവിതം പരാജയപ്പെടാനും കാരണമായിത്തീരുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിന്റെ കീഴിൽ വരുന്നവന്റെ അടുത്തുനിന്ന് നിരാശകളും പരാജയങ്ങളും ഓടി അകലുന്നു. നമ്മൾ അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം കരസ്ഥമാക്കുന്നവരായിത്തീർന്ന്, അവന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് അനുഗ്രഹം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടുപോകാൻ, ഈ സന്ദേശം നമുക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളിൽ നടക്കാനും അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കാനുമുള്ള വഴികൾ കാണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ സന്ദേശം വഴിതെറ്റിയ എല്ലാവർക്കും തെളിഞ്ഞ വഴിയാണ്. ആത്മീയമായി മരിച്ചിരിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും ജീവിതം പ്രാപിക്കാനുള്ള സന്ദേശമാണ്. ശയ്ത്വാന്റെ കൈയിൽ അകപ്പെട്ട് അമർന്നിരിക്കുന്നവർക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ സന്തോഷവാർത്തയാണ്. നമ്മുടെ ദൈവം എത്രമാത്രം പ്രിയപ്പെട്ട ദൈവമാണ്. അവൻ നമ്മുടെമേൽ സ്നേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടി പതിപ്പിക്കുന്നു. തന്നെ വിശ്വസിക്കുന്നവരോട് ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ച് പറയുന്നു: وَلَا تَایۡـَٔسُوۡا مِنۡ رَّوۡحِ اللّٰہِ ؕ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് നിരാശരാവരുത്.

لَا یَایۡـَٔسُ مِنۡ رَّوۡحِ اللّٰہِ اِلَّا الۡقَوۡمُ الۡکٰفِرُوۡنَ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് അവിശ്വാസികളല്ലാതെ നിരാശരാവുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് വിശ്വാസിയാണെന്ന് വാദമുണ്ടെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തേയും പൊറുക്കലിനേയും എപ്പോഴും പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുക. നിങ്ങളുടെ മാനുഷികമായ ബലഹീനതകൾകൊണ്ട് ചില തിന്മകളിൽ അകപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്, നിങ്ങൾ വഴിതെറ്റിപ്പോയവരല്ലല്ലോ, വഴിപിഴച്ചവരല്ലല്ലോ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് നിരാശരാവുന്നവർ വഴിപിഴച്ചയാളുകളാണ്. അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവരാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവരാണ്. ഈ നിരാശ വഴിപിഴച്ചവരുടെ മാർഗമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: وَمَنۡ یَّقۡنَطُ مِنۡ رَّحۡمَۃِ رَبِّہٖۤ اِلَّا الضَّآلُّوۡنَ വഴിപിഴച്ചവരല്ലാതെ ആരാണ് അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് നിരാശരാവുന്നത്. അതു കൊണ്ട് തീർച്ചയായും വിഷമാവസ്ഥയിൽ കഴിയുന്നവർക്കും തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകൾകൊണ്ട് വ്യാകുലരായവർക്കും ഇതിനെക്കാൾ സഹതാപാർഹവും

മനഃശ്ശാന്തിനല്കുന്നതുമായ മറ്റൊരു സന്ദേശവുമില്ല. പിന്നീട് നമ്മുടെ ദുഷ്കർമങ്ങൾ കാരണത്താൽ പെട്ടെന്ന് പിടിച്ച് ശിക്ഷിക്കുകയില്ലെന്നും നമ്മുടെ അല്ലാഹു നമ്മെ സമാധാനിപ്പിച്ച് പറയുന്നു. പ്രത്യുത وربك الغفور ذو الرحمة നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് ഒരുപാട് പൊറുക്കുന്നവനാണ്. ഒരുപാട് കാരുണമുള്ളവനുമാണ്. കാരണം كتب ربكم على نفسه الرحمة നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് നിങ്ങൾക്കായി കാരുണ്യത്തെ തന്നിൽ നിർബന്ധമാക്കി വെച്ചിരിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ ദിവസം ഡന്മാർക്കിലെ ഒരു മതപത്രത്തിൽ ഒരു സ്ത്രീ വിശുദ്ധഖുർആനെക്കുറിച്ചെഴുതി: 'അതിൽ ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ച് ശിക്ഷയുടേയും നാശത്തിന്റേയും കാര്യമാണ് പറയുന്നത്. 'സ്നേഹം' എന്ന പദം ഒന്നു രണ്ടിടത്തൊഴികെ എങ്ങും ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ല. ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസം ഒരു മനുഷ്യന് തന്റെ ഇഷ്ടവും സ്വാതന്ത്ര്യവും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള സനേഹവും കാരണത്താലാണെന്ന് പറയുന്നത് ശരിയാവുകയില്ല; കുറഞ്ഞ പക്ഷം മുസ്ലീംകൾക്ക്.' മുമ്പും പിമ്പും ഒഴിവാക്കി ചില ഖുർആനിക വചനങ്ങളും എഴുതി തെറ്റായി വിവരിച്ച് സ്വന്തമായി കണ്ടെത്തലുകൾ നടത്തി ഇസ്ലാമിന്റെ ദൈവത്തെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിൽ വേഗം കാണിക്കുന്നവനാണെന്നും ക്രൂരനാണെന്നും വരുത്തിതീർക്കാനുള്ള ശ്രമമാണ് നടത്തിയിരിക്കുന്നത്. എന്തായാലും ഇതിനുള്ള മറുപടി അവിടെത്തെ ജമാഅത്ത് കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ഞാനിപ്പോൾ പറഞ്ഞ ഉദ്ധരണികൾ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് പ്രത്യാശ വർധിപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഇത്തരം എഴുത്തുകാർക്കും ഇസ്ലാമിന്നെതിരിൽ കളവ് പറയുകയും ഇസ്ലാമിനോടും ഖുർആനോടും പകവെച്ചു പുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന ശത്രുക്കൾക്ക് മറുപടിയും നല്കുന്നുണ്ട്. അല്ലാഹു അധികാരിയാണ്. അവൻ പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നു. എല്ലാ സിഫത്തുകളേയും വലയം ചെയ്തിരിക്കുന്ന സിഫത്താണിത്. മാപ്പുകൊടുക്കുന്നു. കരുണചെയ്യുന്നു. അതിരില്ലാതെ അനീതികളും അക്രമങ്ങളും ചെയ്തിട്ടും മനുഷ്യർക്ക് ശിക്ഷനല്കാൻ ധിറുതി കൂട്ടുന്നില്ല എന്നതും അവന്റെ കാരുണ്യമാണ്. ആ അക്രമങ്ങളിലും അതിരുകടന്നപാപങ്ങളിലും പതിച്ച കാരണത്താലും നിങ്ങളെ അല്ലാഹു ശിക്ഷിക്കും എന്ന് മുന്നറിയിപ്പു നല്കിയിട്ടും പിന്മാറാതെ വാശിയോടെ അത് തുടർച്ചയായി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാരണത്താൽ ശിക്ഷ കിട്ടേണ്ടതും നിർബന്ധമാണ്. ഇത് പ്രകൃതിനിയമമാണ്. എന്നല്ല ലോകത്തിന്റെ നിയമവും ഇതുതന്നെയാണ്. പക്ഷേ, എങ്കിലും അല്ലാഹു എത്രമാത്രം പരമകാരുണികനാണെന്നുവെച്ചാൽ ഒരു കാലം വരും അന്ന് നരകത്തിൽ ആരും ഉണ്ടാകുകയില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം വിശാലവും അതിരില്ലാത്തതുമാണ്. ഈ ആയത്തുകളിൽ അല്ലാഹു തന്റെ കാരുണ്യവും പൊറുക്കലും വിവരിച്ചതിനു ശേഷം പറഞ്ഞു: എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ എന്റെ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്നും പൊറുക്കലിൽനിന്നും ഫലമെടുക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പാപങ്ങൾക്കും അക്രമങ്ങൾക്കും ശിക്ഷയുമുണ്ട്. അതിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ഞാൻ വീണ്ടും വീണ്ടും നിങ്ങളോടു പറയുന്നത് എന്റെ കാരുണ്യമാണ്. എന്റെ പൊറുക്കലാണ്. ഏതെങ്കിലും ശിക്ഷ നിങ്ങളെ വളയുന്നതിനു മുമ്പേ നിങ്ങൾ സുരക്ഷിതരായിക്കൊള്ളുക. അതിരുകടന്ന അക്രമങ്ങൾ കാരണത്താൽ നിങ്ങൾ എന്റെ പിടിത്തത്തിൽ വരരുത്. അതുകൊണ്ട് രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിക്കുക. ഇതിലും ആക്ഷേപിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവരുടെ ബുദ്ധി, അന്ധതയും പകയും ശത്രുതയുംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കുകയാണെന്നല്ലാതെ എന്തു പറയാനാണ്. തങ്ങളുടെ രാജ്യങ്ങളിൽ നിയമങ്ങളുണ്ടാക്കി ഈ കുറ്റങ്ങൾക്കെല്ലാം ശിക്ഷകൊടുക്കാൻ ഇവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ, അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങളെ ലംഘിക്കുന്നവരേയും അക്രമങ്ങളിലും ബലാൽക്കാരങ്ങളിലും അതിരുകടക്കുന്നവരേയും കുറിച്ച് പറയുന്നത്, എന്തിനാണ് അവർക്ക് ശിക്ഷകൊടുക്കുമെന്ന് പറയുന്നതെന്നാണ്.

ഹദ്റത്ത് അബൂദർ(റ) നബി(സ)തിരുമേനിയിൽനിന്ന് നിവേദനം: നബി(സ)തന്റെ പ്രതാപവാനായ അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞു, അല്ലാഹു പറയുന്നു: ആദമിന്റെ മകനേ! നീ എന്നോടു ദുആ ചെയ്യുന്നില്ല. പ്രതീക്ഷ പുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. നീ ശിർക്ക് ചെയ്യുകയില്ലെങ്കിൽ നിനക്കു ഞാൻ പൊറുത്തുതരുന്നതാണ്. നിന്റെ പാപങ്ങൾ ഭൂമിക്കു സമാനമായതാണെങ്കിലും വേണ്ടില്ല. ഞാൻ നിന്നെ നിന്റെ ഭൂമി മുഴുവൻ മഗ്ഫിറത്തോടുകൂടി കാ ണുന്നതാണ്. നീ ഇനി ആകാശത്തോളം പാപങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുഎന്നോട് പൊറുക്കലിനെ തേടിയാൽ അതും ഞാൻ നിനക്ക് പൊറുത്തുതരുന്നതാണ്. ഞാൻ അല്പംപോലും അവഗണിക്കുകയില്ല.

ഹുദൂർ അൻവർ പറഞ്ഞു: ഇതാണ് അല്ലാഹു. അവനാണ് ഇസ്ലാമിന്റെ ദൈവം. അവൻ പൊറുക്കുന്നവനാണ്. മുഅ്മിനീംകളായ നമ്മുടെമേൽ അല്ലാഹുവിന്റെ എത്രവലിയ ഔദാര്യമാണ്. അവയിലൊന്ന് എല്ലാ വർഷവും റമളാൻ മാസത്തിൽ അവന്റെ പാപപൊറുതിയുടെ കവാടം തുറക്കുന്നുവെന്നതുമാണ്. റമളാനിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പൊറുമയേയും കാരുണ്യത്തേയും സംബന്ധിച്ച് ഒരു നിവേദനം ഇങ്ങനെ വന്നിട്ടുണ്ട്.

നദ്ർബിൻ ശഅ്ബാൻ(റ) പറയുന്നു: ഞാൻ അബൂ സൽമ ബിൻ അബ്ദുർറഹ്മാനോടു പറഞ്ഞു. താങ്കൾ താങ്കളുടെ പിതാവിൽ നിന്ന് കേട്ടതും അദ്ദേഹം റമളാനെക്കുറിച്ച് നബി (സ) തിരുമേനിയിൽ നിന്ന് നേരിട്ട് കേട്ടതുമായ എന്തെങ്കിലും കാര്യം എനിക്കു പറഞ്ഞു തരിക. അബൂ സൽമ ബിൻ അബ്ദുർ റഹ്മാൻ പറഞ്ഞു, എന്നോട് എന്റെ പിതാവ് പറഞ്ഞു: നബി(സ)തിരുമേനി പറയുകയുണ്ടായി, അനുഗ്രഹമുടയവനായ അല്ലാഹു റമളാനി ലെ നോമ്പു പിടിത്തം നിങ്ങൾക്ക് നിർബന്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അത് നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഞാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വിശ്വാസിയായിരിക്കെ പുണ്യം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് അതിൽ ആരെങ്കിലും നോമ്പു നോറ്റാൽ മാതാവ് കുഞ്ഞിനെ പ്രസവിച്ചതുപോലെ അവൻ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറത്തുവരുന്നതാണ്. നവജാതശിശുവിനെപ്പോലെ ആയിത്തീരുന്നു.

അതുകൊണ്ട് അജ്ഞർക്ക് ഇസ്ലാമിന്റെ ദൈവത്തെ എങ്ങനെ കാണാൻ കഴിയുന്നുവെന്നത് നമുക്ക് ഒരു പ്രശ്നമല്ല. നമുക്ക് നല്ലവണ്ണം അറിയാം നമ്മുടെ അല്ലാഹു നമ്മുടെ മാതാപിതാക്കളെക്കാൾ കൂടുതൽ നമ്മെ സ്നേഹിക്കുന്നവനും നമുക്ക് പൊറുത്തു തരുന്നവനുമാണ്. ദാസരുടെ പാപങ്ങൾ പൊ

റുക്കനായി നമ്മളിലേക്ക് ഓടിയെത്തുന്ന അല്ലാഹുവാണ്. റമളാനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റൊരു ഹദീഥുണ്ട്. അതിൽ റമളാനിന്റെ ബർക്കത്തുകളാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. സൽമാൻ(റ) രിവായത്ത് ചെയ്യുന്നു. നബി(സ)തിരുമേനി ശഅ്ബാൻ മാസത്തിന്റെ അവസാന ദിവസം ഞങ്ങളെ സംബോധനചെയ്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "അല്ലയോ ജനങ്ങളേ! മഹത്തായ ഒരു മാസം നിങ്ങൾക്കിതാ തണലിട്ടിരിക്കുന്നു. അനുഗൃഹീത മാസമാണിത്. ആയിരം രാവുകളെക്കാൾ ഉത്തമമായ ഒരു രാത്രിയുള്ള മാസവുമാണിത്. അതിൽ നോമ്പ് അനുഷ്ഠാനം അല്ലാഹു നിർബന്ധമാക്കുകയും രാത്രി നമസ്കാരം ഐച്ഛികപുണ്യമാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഈ മാസത്തിന്റെ ആദ്യം കാരുണ്യവും മധ്യം പാപമോചനവും അവസാനം നരക വിമുക്തിയുമാണ്. ഒരു നോമ്പുകാരന് വയറുനിറച്ച് ആഹാരം കൊടുത്താൽ അവനെ അല്ലാഹു തന്റെ തണ്ണീർത്തടത്തിൽ നിന്ന് കുടിപ്പിക്കുന്നതാണ്. പിന്നീട് അയാൾക്ക് ദാഹിക്കുകയില്ല. അതായത് മുമ്പേയുള്ള പാപങ്ങളും മാപ്പാക്കുന്നതാണ് ഈ പൊറുക്കൽ. റമളാനോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റിക്കൊണ്ട് നോമ്പ് പിടിക്കുകയാണെങ്കിൽ, നഫ്ൽ അനുഷ്ഠിക്കുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഭാവിയിൽ പാപം ചെയ്യാതിരിക്കാനുള്ള കരുത്തും ഉണ്ടാകുന്നതാണ്.

അല്ലാഹു തആല നമ്മുടെ ഓരോ ചുവടിലും ജന്നത്തിലേക്ക് നമ്മെ കൊണ്ടുപോകാനുള്ള സാഹചര്യം ഒരുക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈയിടെയായി നാം റമളാനിലൂടെയാണ് കടന്നുപോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. രണ്ടാമത്തെ പത്തിന്റെ അവസാനവുമെത്തിയിരിക്കുന്നു. മൂന്നാമത്തെ പത്ത് ആരംഭിക്കാൻ പോകുകയാണ്. ഈ പത്തിൽ ഒരു അനുഗൃഹീത രാവുണ്ട്. അതിന് **ലയ്‌ലത്തുൽ ഖദ്ർ** എന്നാണ് പറയുന്നത്. ഇത് ദുആ സ്വീകാര്യതയുടേയും ദാസരെ അല്ലാഹുവിന്റെ അടുത്ത് എത്തിക്കുന്നതിന്റെ ജ്യോതിസ്സ് കാണിക്കുന്നതിന്റേയും കാണുന്നതിന്റേയും വളരെ വലിയ മാർഗമാണ്. ഈ പത്തിൽ നാം നമ്മുടെ ദുആകൾക്കും ആരാധനകൾക്കുംവേണ്ടി പ്രത്യേക ഏർപാടുണ്ടാക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. എന്തൊന്നാണോ അതിൽ നാം കൈവരിക്കുന്നത് അത് പിന്നീട് നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കിമാറ്റേണ്ട ആവശ്യവുമുണ്ട്.

അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യം വിശാലമാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. റമളാനിൽ നന്മകൾക്ക് ഒരുപാടിരട്ടി പ്രതിഫലം ഉണ്ടെന്നതിലും സംശയമില്ല. റമളാൻ റഹ്മത്തിന്റേയും മഗ്ഫിറത്തിന്റേയും സമ്പാദനത്തിനും നരകത്തിൽനിന്നുള്ള അകൽച്ചയ്ക്കുമുള്ള മാർഗമാണെന്നതിലും സംശയമില്ല. പക്ഷേ ഒരു ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി അത് കൈവരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരാണ് ഇക്കാര്യങ്ങളിൽനിന്ന് സ്ഥിരമായി ഫലമെടുക്കുന്നവർ. ഈ റമളാനെ റഹ്മത്തും പൊറുമയും കൈവരിക്കുന്നതിനും നരകത്തിൽനിന്നുള്ള മോചനത്തിനും മാർഗമാക്കുന്നവരാണ് നമ്മളിൽ ഭാഗ്യവാന്മാർ. നാം ആ ബലഹീനതകളെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നവരാകട്ടെ. പാപങ്ങളിൽനിന്ന് എപ്പോഴും രക്ഷപ്പെടുന്നവരാകട്ടെ. ഈ റമളാൻ തിന്മകളെ അകറ്റി നിറുത്തുന്നതും എപ്പോഴും നന്മയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നതമായ മൈൽസ്റ്റോണായി മാറട്ടെ. തിന്മകളിലേക്ക് വീണ്ടുമൊരിക്കലും ചാഞ്ഞുപോകാത്ത വിധം തിന്മകളോടുള്ള വെറുപ്പ് നമ്മളിൽ ഉണ്ടാകുമാറാകട്ടെ. സത്യസന്ധമായ പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ ഉണ്ടാകട്ടെ. എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യത്തിനുള്ള മാർഗമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പശ്ചാത്താപം! ഇക്കാര്യങ്ങൾ എങ്ങനെയാണ് ലഭ്യമാകുന്നത്? അല്ലെങ്കിൽ എപ്പോഴും പാപത്തിൽനിന്ന് അകറ്റി നിറുത്തുന്ന സത്യസന്ധമായ പശ്ചാത്താപം എങ്ങനെയാണ് ചെയ്യാൻ കഴിയുക? ഇതു സംബന്ധമായി ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ് (അ) പറയുന്നു: തൗബ അഥവാ പശ്ചാത്താപം സൽസ്വഭാവം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള വലിയ ചാലകശക്തിയും സഹായിയുമാണ്.(ഉന്നത സ്വഭാവത്തിന്റേയും ഉന്നത പെരുമാറ്റത്തിന്റേയും ഉടമയാകണമെങ്കിൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം പ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ തൗബ ഒന്നു മാത്രമാണ് പ്രയോജനപ്പെടുന്നത്. സഹായിയായിത്തീരുന്ന ആ കാരണംകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മനുഷ്യൻ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുന്നത്.പറഞ്ഞു:)മനുഷ്യനെ സമ്പൂർണനാക്കുന്നു. തൗബയ്ക്ക് മൂന്നു നിബന്ധനകളുണ്ടെന്ന് കാര്യവും ഓർക്കേണ്ടതാണ്. വെറും തൗബ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് തൗബയാകുകയില്ല. ഇത് പൂർത്തിയാകാതെ സത്യസന്ധമായ തൗബ, തൗബത്തുന്നുസൂഹ് എന്നാണ് അതിന് പറയുന്നത് ലഭിക്കുകയില്ല. എന്താണ് ആ നിബന്ധനകൾ? പറഞ്ഞു:

ആ നിബന്ധനകളിൽ ഒന്നാമത്തേത് അറബി ഭാഷയിൽ അതിന് **അഖ്‌ലാഅ്** എന്നാണ് പറയുന്നത്. അതായത് തിന്മചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ സ്വഭാവങ്ങളേയും അകറ്റുക. ദുഃസ്വഭാവത്തിന് കാരണമാകുന്ന ചിന്താഗതികളെയെല്ലാം മുരടോടെ നശിപ്പിക്കുക. ഇതാണ് ആദ്യത്തെ നിബന്ധന.

രണ്ടാമത്തെ നിബന്ധന 'നദ'മാണ്. അതായത് ലജ്ജയും പശ്ചാത്താപവും പ്രകടിപ്പിക്കൽ. ഓരോ മനുഷ്യന്റേയും കോൺഷ്യസ് ഓരോ തിന്മയെകുറിച്ചും അറിയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാനുള്ള ശക്തി ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. എന്നാൽ, ദുഷ്ടനായ മനുഷ്യൻ അത് കൈവിട്ടുകളയുന്നു. അതുകൊണ്ട് പാപങ്ങളും തിന്മയും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ അതിൽ ലജ്ജ പ്രകടിപ്പിക്കുക. അതിൽനിന്നുണ്ടായ സുഖങ്ങൾ അല്പനാളത്തേക്കുള്ളതും താല്ക്കാലികവുമാണെന്ന് കരുതുക. ഓരോ പ്രാവശ്യവും ആ സുഖത്തിലും രുചിയിലും കുറവു വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും ചിന്തിക്കുക. അവസാനം വാർധക്യത്തിൽ എത്തുമ്പോൾ ശക്തികളെല്ലാം ക്ഷയിക്കുകയും ബലഹീനമാകുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ആ ഭൗതികമായ എല്ലാ ആനന്ദാനുഭൂതികളേയും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവരും. സ്വന്തം ജീവിതത്തിൽത്തന്നെ ഇതെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടി വരുമ്പോൾ പിന്നെ അതു ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് എന്ത് ഫലമാണുള്ളത്? പശ്ചാത്താപത്തിലേക്ക് തിരിയുന്ന മനുഷ്യൻ മഹാഭാഗ്യവാനാണ്.അവനിൽ ആദ്യം അഖ്‌ലാഅ് അഥവാ ഉപേക്ഷിക്കലിന്റെ ചിന്തയുണ്ടാവണം. അതായത് ദുഃസ്വഭാവത്തിന് കാരണമാകുന്ന ചിന്താഗതികളെയെല്ലാം മുരടോടെ നശിപ്പിക്കുക. ഈ മാലിന്യവും അശുദ്ധിയും പുറത്തുപോയാൽ പിന്നീട് താൻ ചെയ്തതിൽ ലജ്ജിക്കുന്നവനാകണം.

മൂന്നാമത്തെ നിബന്ധന ദൃഢനിശ്ചയമാണ്. ഇനിയൊരിക്കലും ആ തിന്മകൾ ചെയ്യുകയില്ലെന്ന് ഉറച്ച തീരുമാനം എടുക്കുക. അത് പതിവായി പാലിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിൽനിന്ന് സത്യസന്ധമായ തൗബ ചെയ്യാൻ ഭാഗ്യം നല്കുന്നതാണ്.

എത്രത്തോളമെന്നാൽ ആ പാപങ്ങളെല്ലാം അവനിൽനിന്ന് മാഞ്ഞുപോയി സൽസ്വഭാവങ്ങളും സ്തുത്യർഹമായ പ്രവർത്തികളും ആ സ്ഥലം കരസ്ഥമാക്കുന്നതാണ്. ഇത് സൽസ്വഭാവങ്ങളുടെമേലുള്ള വിജയമാണ്. അതിൽ ശക്തിയും കഴിവും ഉണ്ടാക്കുക എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവൃത്തിയാണ്. കാരണം എല്ലാ ശക്തികളുടേയും കഴിവുകളുടേയും അധികാരി അവനാണ്. اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا സകല ശക്തിയും അല്ലാഹുവിനാകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതുപോലെ. മനുഷ്യൻ ദുർബലനും ബലഹീനനുമാണ്. عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ ضَعِيْفًا മനുഷ്യൻ ദുർബലനായിട്ടാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അവന്റെ പരമാർഥം അതാണ്. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിൽനിന്ന് ശക്തി ആർജിക്കാൻ മുകളിൽ പറഞ്ഞ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും പൂർത്തിയാക്കി മനുഷ്യൻ മടിയും അലസതയും കൈവെടിയണം. എപ്പോഴും തയ്യാറായി അല്ലാഹുവിനോട് ദുആ ചെയ്യണം. അല്ലാഹു സ്വഭാവമാറ്റം വരുത്തുന്നതാണ്.'

വീണ്ടും ഹദ്റത്ത മസീഹ് മൗഊദ്(അ)പറയുന്നു: നിങ്ങളുടെ കർമങ്ങളെ ശുദ്ധമാക്കുക. അല്ലാഹുവിനെ എപ്പോഴും സ്മരിക്കുക. മടികാണിക്കരുത്. ഓടുന്ന ഇര അല്പം അശ്രദ്ധയാകുമ്പോൾ വേട്ടക്കാരന്റെ കൈയിൽ അകപ്പെടുന്നതുപോലെ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിൽ അശ്രദ്ധരാകുമ്പോൾ ശയ്ത്വാന്റെ വേട്ടയായി തീരുന്നു. പശ്ചാത്താപത്തെ എപ്പോഴും ജീവിപ്പിച്ച് നിറുത്തുക. മരിക്കാൻ വിടരുത്. കാരണം ഏതൊരു അവയവം കൊണ്ടാണോ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് അതാണ് പ്രയോജനപ്പെടുന്നത്. ഏതൊന്നിനെ അലക്ഷ്യമായി വിട്ടുകളയുന്നുവോ അത് എന്നെന്നേക്കുമായി നിഷ്പ്രയോജനമായി ത്തീരുന്നു. ഇതേപോലെ തൗബയേയും ചലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക; അത് നിഷ്പ്രയോജനമാകാതിരിക്കാൻ. നിങ്ങൾ ശരിയായ തൗബ ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ അത് കല്ലിന്മേൽ വിതയ്ക്കുന്ന വിത്തുപോലെയാണ്. ഇനി അത് ശരിയായ തൗബയാണെങ്കിൽ യഥാർഥ സമയത്ത് വിളവ് കൊണ്ടു വരുന്ന വളക്കൂറുള്ള മണ്ണിൽ വിതയ്ക്കുന്ന വിത്തുപോലെയാണ്. ഇക്കാലത്ത് ഇത്തരം തൗബ ചെയ്യാൻ വലിയവലിയ പ്രയാസങ്ങളുണ്ട്. കാരണം ദുൻയാവിനോടുള്ള അത്യാഗ്രഹം, ദുൻയാവിന്റെ ആനന്ദാനുഭൂതികൾ മുന്നിലുണ്ടാകുന്നു.' പറഞ്ഞു: 'നമുക്ക് വിജയിക്കാനുള്ള ആയുധം ഇസ്തിഗ്ഫാർ, തൗബ, മതപരമായ അറിവ്, അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വത്തെ മുന്നിൽ കാണൽ, അഞ്ചുനേരത്തെ നമസ്കാരം അനുഷ്ഠിക്കൽ തുടങ്ങിയവയാണ്. നമസ്കാരം ദുആ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള താക്കോലാണ്. നമസ്കരിക്കുമ്പോൾ ദുആ ചെയ്യുക. അശ്രദ്ധരാവരുത്. ദൈവത്തോടുള്ള കടമകളെ സംബന്ധിച്ചും സൃഷ്ടികളോടുള്ള കടമകളെ സംബന്ധിച്ചുമുള്ള എല്ലാ തരം തിന്മയിൽ നിന്നും മുക്തരാകുക.'

ഈ ശരിയായ നിലയിൽ തൗബ ചെയ്യുന്നവരിൽ ഉൾപ്പെടാൻ അല്ലാഹു നമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ അവകാശികളായിക്കൊണ്ടിരുക്കുമാറാകട്ടെ. റമളാനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ അനുഗ്രഹങ്ങളും കരസ്ഥമാക്കുന്നവരായി നാം മാറട്ടെ.

ഹുദൂർ അയ്യദഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: നമസ്ക്കാരത്തിനുശേഷം ഞാൻ 3 ജനാസ ഗായിബ് നമസ്കരിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ആദ്യത്തെ ജനാസ നമ്മുടെ മുശ്ത്താഖ് അഹ്മദ് സാഹിബ് താഹിറിന്റെ മകൻ മുഹമ്മദ് ഇംതിയാസ് അഹ്മദ് സാഹിബിന്റേതാണ്. അദ്ദേഹം നവാബ്ശാഹ് വാസിയായിരുന്നു. ജൂലായ് 14 ന് അദ്ദേഹം ശഹീദാക്കപ്പെട്ടു. اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ. വൈകുന്നേരം നാലര മണിക്ക് അജ്ഞാതരായ ചിലയാളുകൾ മോട്ടോർസൈക്കിളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടയിൽവന്നു. വെടിവെച്ച് അദ്ദേഹത്തെ ശഹീദാക്കുകയായിരുന്നു. വിശദീകരണമനുസരിച്ച് മുഹമ്മദ് ഇംതിയാസ് സാഹിബ് നവാബ് ശാഹ് നഗരത്തിലെ ട്രങ്ക് ബാസാറിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടയുടെ വെളിയിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ മോട്ടോർ സൈക്കിളിൽ അജ്ഞാതരായ രണ്ടുപേർ വന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെനേരെ നിറയൊഴിച്ച് ഓടിപ്പോകുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് മൂന്ന് വെടിയുണ്ടകളേറ്റു. രണ്ടെണ്ണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയിൽ വലതു ഭാഗത്താണ് കൊണ്ടത്. ഇടത് ഭാഗത്തെ ചെവിയുടെ താഴ്ഭാഗത്തൂടെ വെളിയിലേക്കുപോയി. മൂന്നാമത്തെ വെടിയേറ്റത് കൈയിലാണ്. എന്തായാലും സംഭവസ്ഥലത്തുതന്നെ ശഹീദായി. اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ

രണ്ടാമത്തെ ജനാസ വാഖ്ഫെ സിന്ദഗീ നസീർ അഹ്മദ് സാഹിബ് അഞ്ചുമിന്റേതാണ്. ജാമിഅ അഹ്മദിയ്യ റബ്വയിലെ ഉസ്താദായിരുന്നു,1988-ൽ ജാമിആയിൽനിന്ന് ശാഹിദ് ഡിഗ്രി കരസ്ഥമാക്കിയതിനുശേഷം പ്രവർത്തന രംഗത്ത് വന്നു. വിവിധ ജമാഅത്തുകളിൽ താമസിച്ചു.1990-ൽ മതങ്ങളുടെ താരതമ്യ പഠനത്തിൽ തഖസ്വുസ് (Specialise) ചെയ്യാൻ റബ്വയിൽ വിളിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിനോടൊപ്പംതന്നെ അദ്ദേഹം ജാമിഅ അഹ്മദിയ്യായിൽ ഉസ്താദെന്ന നിലയിൽ പഠിപ്പിക്കാനും തുടങ്ങി. 1999 ജൂലായ് 18ന് 'ഉസ്താദ് മുവാസന യെ മദാഹിബ്'ായിട്ട് നിയമിതനായി. അവസാന ശ്വാസം വരെ ഈ ജോലി അദ്ദേഹം ഭംഗിയായി നിർവഹിച്ചു. ജാമിഅയിൽനിന്ന് പാസായതിനുശേഷം അദ്ദേത്തിന്റെ സേവനകാലം ഏകദേശം 26 വർഷമാണ്. യുവാക്കളായ മുറബ്ബിമാരിൽപ്പെട്ട ആളായിരുന്നിട്ടും മതതാരതമ്യ പഠനത്തിൽ അദ്ദേഹം അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ, ഉലമാക്കളിൽപ്പെട്ടിരുന്നു, ഒരു അതോറിറ്റിയായിരുന്നു. വളരെ അഗാധമായ അറിവുണ്ടായിരുന്നു. ജാമിഅഅയിൽ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുപുറമെ ജമാഅത്തിന്റെ പല വകുപ്പുകളിലും സേവനം ചെയ്യാനും അദ്ദേഹത്തിന് തൗഫീഖ് കിട്ടി. ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് റാബിഅ് നിയമിച്ച ഖളായിലെ ആരംഭകാല പ്രതിനിധികളിൽപ്പെട്ടയാളായിരുന്നു. അവസാനംവരെ അദ്ദേഹം അതിലുണ്ടായിരുന്നു. മജ്ലിസ് ഇഫ്തായിലും റിസർച്ച് സെല്ലിലും അംഗമായിരുന്നു. വീട്ടുകാർ പറയുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ഗുണം നിസാമെ ജമാഅത്തിന്നെതിരിൽ ഒരു കാര്യവും അദ്ദേഹം സഹിക്കുമായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. കുട്ടികളിൽനിന്ന് ഏതെങ്കിലും ഭാരവാഹിക്കെതിരെ എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടായാൽ ഉടനെ അവരെ വിലക്കുകയും കാര്യം പറഞ്ഞ് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആരെങ്കിലും ജമാഅത്ത് തീരുമാനത്തിന്നെതിരെ അല്ലെങ്കിൽ വ്യക്തികൾക്കെതിരെ എന്തെങ്കിലും പറയാൻ ശ്രമിച്ചാൽ അവരേയും വളരെ യുക്തിയോടെ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞ് മനസ്സിലാക്കുമായിരുന്നു. ഖിലാഫത്തിനോട് അസാധാരണമായ ബന്ധവും സ്നേഹുമായി

രുന്നു. യഥാർഥ സുൽത്വാനുന്നസ്വീർമാരിൽപ്പെട്ടയാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൾ ഖദീജ മാഹം എഴുതുന്നു: ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദിനോട് ആസക്തപരമായ സ്നേഹമായിരുന്നു. ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കാൻ ഒരുപാട് സമ്മർദം ചെലുത്തിയിരുന്നു. ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നിഘണ്ടു തയ്യാറാക്കുകയായിരുന്നു. ഈ വിലപിടിച്ച ഖജനാവ് ജനങ്ങളുടെ കൈയിലെത്തണമെന്ന ചിന്തയുണ്ടായിരുന്നു. രാഹെ ഖുദാ പരിപാടിയിലും എം ടി എയുടെ മറ്റു പരിപാടികളിലും പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ശക്തമായ തെളിവുകൾ ഉദ്ധരിച്ച് മറുപടി നല്കിയിരുന്നു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന് മഗ്ഫിറത്ത് നല്കുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദർജകൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ. കർമങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന അത്തരം ആലിംകളെ അല്ലാഹു ഇനിയും ജമാഅത്തിന് നല്കുമാറാകട്ടെ.

മൂന്നാമത്തെ ജനാസ ഹദ്റത്ത് മുസ്‌ലിഹ് മൗഊദ്-ഹദ്റത്ത് ഉമ്മുനാസ്വിർ(റ) ദമ്പതികളുടെ മകൻ സാഹിബ് സാദ മിർസാ അൻവർഅഹ്മദ് സാഹിബിന്റേതാണ്. കഴിഞ്ഞ തിങ്കളാഴ്ച അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ 1944-ൽ അദ്ദേഹം മെട്രിക് പാസായി. പിന്നീട് ഹദ്റത്ത് മുസ്‌ലിഹ് മൗഊദ്(റ)ന്റെ ആഗ്രഹപ്രകാരം അഗ്രികൾച്ചറൽ കോളേജിൽ പ്രവേശിച്ചു. പിന്നീട് മസ്ജിദ് മുബാറക്കിന് മുമ്പിലുണ്ടായിരുന്ന ദാറുള്ളിയാഫത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം മുസ്‌ലിഹ് മൗഊദ്(റ) അദ്ദേഹത്തെ ഏല്പിച്ചു. ഇപ്പോഴുള്ള ദാറുള്ളിയാഫത്തിന്റെ പ്രാരംഭ നിർമാണവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്താണ് നടന്നത്. 82-83 ൽ അഫ്സർ ലങ്കർഖാന എന്ന നിലയിലും സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് നായിബ് നാസിർ ഉമൂറെ ആമ എന്ന നിലയിലും പ്രവർത്തിച്ചു. ഹ്ദറത്ത് ഖലീഫത്തുൽമസീഹുഥ്ഥാനീ(റ)തന്റെ കൃഷിഭൂമികൾ നോക്കാനും അദ്ദേഹത്തെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഹദ്റത്ത് മിർസാ സുൽത്വാൻ അഹ്മദ് സാഹബിന്റെ മകനായ മിർസാ റശീദ് അഹ്മദ് സാഹിബിന്റെ മകൾ സാഹിബ് സാദി സ്വബീഹ ബീഗം സാഹിബയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ. അദ്ദേഹത്തിന് മൂന്നു പെൺകുട്ടികളും ഒരു ആൺകുട്ടിയുമുണ്ട്. തന്റെ പൗത്രന്മാരുടെ വിവാഹത്തിൽ ഹദ്റത്ത് അമ്മാജാൻ അവസാനമായി പങ്കെടുത്തത് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവാഹത്തിലായിരുന്നു.

ഖിലാഫത്തുമായി വലിയ ബന്ധമായിരുന്നു. മിക്കപ്പോഴും ഫോൺചെയ്തിട്ടും ഈ ബന്ധം പ്രകടിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോടും പൊറുമയോടും കരുണയോടും പെരുമാറട്ടെ. ദർജകൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കൾക്കും ഖിലാഫത്തിനോട് കൂടുതൽ കൂറു പുലർത്താൻ തൗഫീഖ് നല്കുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും രോഗിയാണ്. അല്ലാഹു അവർക്കും കരുണയും അനുഗ്രഹവും നല്കുമാറാകട്ടെ.

Friday Sermon delivered by **Hadrath Khaleefathul Masih Alkhamis** (atba)
at Masjid Baithul Futhuh,London – on 18.07.14
Summarized by Nazarath Nashr-O-Isha'ath, Qadian
Malayalam Translation : Mau.Muhammad Ismail Alleppey For Malayalam Desk,Qadian.

If Undelivered Please Return To
Nazarath Nashr-O-Isha'ath,
Sadr Anjuman Ahmadiyya
Qadian, 143516,
Gurdaspur-Dt, Punjab-St

To